

ZBORNİK REZİMEA RADOVA

XVIII
SAVETOVANJE
O ZAŠTITI BILJA

24–27. novembar 2025.
Zlatibor, Srbija

DRUŠTVO ZA ZAŠTITU BILJA SRBIJE

XVIII SAVETOVANJE O ZAŠTITI BILJA

Zbornik rezimea radova

24–27. novembar 2025. godine

Zlatibor, Srbija

SADRŽAJ

Program	5
Tematske celine	
1 – Zaštita biljaka od patogeni	14
2 – Zaštita biljaka od štetočina	44
3 – Zaštita biljaka od korova	61
4 – Izazovi konvencionalne zaštite	73
(inovacije u mehanizaciji, pojava rezistentnosti, integralne mere zaštite, nove formulacije, alternative hemijske zaštite, ekotoksikologija, toksikologija, ostaci, nove ili unapređene metode za određivanje ostataka pesticida)	
Indeks autora	101

XVIII SAVETOVANJE O ZAŠTITI BILJA

24-27. novembar 2025. godine
Zlatibor, Srbija

Zbornik rezimea radova

Izdavač:

Društvo za zaštitu bilja Srbije
Nemanjina 6, 11080 Beograd
info@plantprs.rs
www.plantprs.rs

Za izdavača:

Prof. dr. Aleksa Obradović

Štampa:

KAKTUSPRINT, Beograd

Tiraž:

50

Beograd, 2025. godine

ISBN

978-86-83017-45-4

DOMAĆINI PARAZITSKE GLJIVE *Perenniporia fraxinea* u SRBIJI

Ivan Milenković^{1,2}, Filip Damjanović³, Zlatan Radulović⁴,
Katarina Mladenović⁴, Dragan Karadžić¹

¹Univerzitet u Beogradu-Šumarski fakultet, Beograd

²Phytophthora Research Centre, Mendel University in Brno, Brno, Czech Republic

³JP Vojvodinašume, Petrovaradin, ⁴Institut za Šumarstvo, Beograd

ivan.milenkovic@sfb.bg.ac.rs

Parazitska gljiva *Perenniporia fraxinea* uzrokuje trulež pridanka i korena stabala lišćara (Karadžić i sar. 2019). Plodonosna tela ove gljive su karpofore koje su konzolaste, fiksirane za supstrat, veličine do 20 cm (do 60 cm kad srastu), krem do oker boje kad su mlade, a u starosti postaju glatke i potamne. Uzimajući u obzir slabu proučenost parazitske gljive *P. fraxinea* u Srbiji, njen značajan destruktivni potencijal i rizike koje njeno prisustvo nosi, sprovedeno je istraživanje s ciljem da se utvrdi rasprostranjenje i da se determinše spektar domaćina. Takođe, cilj je bio da se ispitaju neke morfološke i fiziološke karakteristike. Detaljnija istraživanja su vršena u nizijskim, plavnim šumama Sremskog šumskog područja, kao i u okolini Beograda, Obrenovca, Valjeva, Sokobanje, Vranja, Vršca i Trstenika. Takođe, preglegana su stabla u parkovima i drvoredima u različitim urbanim zonama. Prikupljeni su delovi trulog drveta i isecci oštećenih stabala iz zone korenovog vrata, kao i uzorci plodonosnih tela. Iz prikupljenog materijala vađeni su fragmenti koji su površinski sterilisani i postavljeni na MEA i PDA hranljivu podlogu (Booth 1971), a inkubacija je vršena na 20°C u tami. Za identifikaciju su korišćene različite publikacije sa ključevima i karakteristikama vrsta. Takođe, iz reprezentativnih izolata je izvršena ekstrakcija DNK i sekvenciranje ITS regiona. Posle identifikacije utvrđene su i kardinalne temperaturne tačke, kao i fermentna aktivnost prateći metodologiju Davidson et al. (1938). Parazitska gljiva *P. fraxinea* zabeležena je na ukupno 13 različitih vrsta domaćina, uključujući hrast lužnjak, jovu, javor, koprivić, lipu, gvozdeno drvo, belu topolu, jasiku, poljski jasen, beli jasen, bagrem, soforu i platan. Poljski jasen, platan i lipa bili su najčešći domaćini ove gljive. Pritom, na poljskom jasenu se često javlja, ne samo u urbanim zonama, već i u prirodnim sastojinama. Što se tiče rasta, izolati poreklom sa lužnjaka i bele topole su imali optimalnu temperaturu rasta na 30°C. S druge strane, izolati sa lipe i platana su se optimalno razvijali na 27,5°C. Ipak, izolat *P. fraxinea* poreklom sa jasena imao je optimalnu temperaturu za razvoj na relativno visokih 32,5°C. Analiza fermentne aktivnosti pokazala je da izolati gljive *P. fraxinea* pripadaju Davidsonovoj grupi 4, što ih karakteriše kao energičnog uzročnika bele truleži. Ova gljiva ima značajan

destruktivni potencijal, uzrokujući belu trulež lišćarskih stabala. Kako se razvija, stabla gube oslonac i lako se lome ili padaju, uprkos tome što spolja izgledaju relativno zdravo. Ređe se širi visoko u krošnjju, razarajući vršne delove debla i grane, što predstavlja veliki rizik po korisnike parkova i drugih urbanih ekosistema. Zbog svega navedenog, *P. fraxinea* se smatra jednom od najagresivnijih gljiva truležnica lišćara. Zato je detekciji ove vrste neophodno posvetiti naročitu pažnju, posebno u urbanim sredinama.

Usmeno saopštenje

PATOGENOST IZOLATA *Neofabraea alba* NA PLODOVIMA JABUKE, KRUŠKE I DUNJE

**Jelena Vukotić, Dragana Budakov, Mila Grahovac, Milica Meseldžija,
Dobriła Radić, Mladen Petreš, Vera Stojšin**

Univerzitet u Novom Sadu, Poljoprivredni fakultet, Trg Dositeja Obradovića br. 8, 21102
Novi Sad, Srbija
jelena.medic@polj.edu.rs

Prouzrokovaoč truleži plodova i rak rana grančica, *Neofabraea alba*, predstavlja značajan uzrok ekonomskih gubitaka u proizvodnji jabuke. Simptomi oboljenja se manifestuju nakon ubiranja plodova i tokom skladištenja, a osim jabuke, ovaj patogen može da inficira i druge srodne domačine, poput kruške i dunje. Razumevanje patogenog potencijala *N. alba* prema različitim domačinima od ključnog je značaja za procenu rizika širenja patogena i planiranje mera zaštite.

Cilj ovog istraživanja bio je da se proverii patogenost 14 izolata *N. alba* na plodovima kruške, dunje, i jabuke, putem veštačkih inokulacija plodova. Osim razlika u virulentnosti među izolatima, ovim putem bi se identifikovale razlike u odgovoru različitih domačina na prisustvo *N. alba*. Izolati korišćeni u istraživanju prethodno su gajeni na 2% MEA podlozi tokom 21 dana, pri temperaturi od $20 \pm 1^\circ\text{C}$. Zdravi i neoštećeni plodovi jabuke (cv. Zlatni delišes), kruške (cv. Viljamovka) i dunje (cv. Leskovačka) površinski su dezinfikovani 70% etanolom i povređeni sterilnim bušačem (\varnothing 4 mm, dubina 3 mm) na dva mesta na suprotnim stranama plodova. Na povređeno tkivo naneti su fragmenti micelije (\varnothing 3 mm) uzeti sa ivice kolonije, dok su za potrebe negativne kontrole, plodovi inokulisani sterilnom 2% MEA podlogom. Za svaki izolat primenjeno je šest ponavljanja (tri ploda po domačinu, po dve tačke inokulacije). Inokulisani plodovi inkubirani su u sterilnim plastičnim kutijama na sobnoj temperaturi, a prečnik nekroze meren je nakon sedam dana.